

Godsdienstonderwijs en geestelijke stromingen binnen het Nepalese onderwijs.

Pascal Tiemens

130145

Elke Wijffels

Cultuur en Identiteit

Inhoudsopgave

Inhoud

Inhoudsopgave	2
Samenvatting.....	4
Hoofdstuk 1: Inleiding	6
Hoofdstuk 2: theoretisch kader.....	8
Inleiding	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Identiteitsontwikkeling.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Hindoeïsme.....	8
Boeddhisme.....	10
Conclusie	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Hoofdstuk 3: methode	11
Inleiding	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Participanten	11
Onderzoeksinstrumenten.....	11
Procedure	12
Analyse	13
Hoofdstuk 4: resultaten.....	14
Interview directeur en leerkrachten	14
Interview leerlingen	14
Vragenlijst stagiairs	15
Hoofdstuk 5: conclusie en discussie.....	16
Conclusie deelvragen	16
Conclusie hoofdvraag.....	18
Discussie onderzoeksverslag	19
Aanbevelingen voor de praktijk en vervolgonderzoek.....	19
Bijlagen	20
Figuur 1.....	20
Interview directeur en leerkrachten T. Secondary School.	20
Figuur 2	21
Interview leerlingen T. Secondary School.	21
Figuur 3.....	21
Vragenlijst Pascal Tiemens en Jeanine Gerards (participerende observatie)	21
Figuur 4.....	22

Aantekeningen gemaakt tijdens de interviews met leerkrachten	22
Interview directeur en leerkrachten T. Secondary School.	22
Interview directeur en leerkrachten T. Secondary School.	24
Interview directeur en leerkrachten T. Secondary School.	25
Interview directeur en leerkrachten T. Secondary School.	26
Figuur 6.....	27
Aantekeningen bij de interviews met leerlingen.	27
Interview leerlingen T. Secondary School.	27
Figuur 7.....	29
Ingevulde vragenlijsten stagiairs	29
Vragenlijst stagiair J (participerende observatie).....	29
Vragenlijst stagiair P (participerende observatie)	30

Samenvatting

Het doel van dit onderzoek is het in kaart brengen van de godsdienstige factoren binnen het Nepalese onderwijs. Om dit doel te bereiken zal eerst de theorie worden geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verschillende godsdiensten die voor komen in Nepal. Vervolgens zal er op T. Secondary School moeten worden onderzocht welke verschillende godsdiensten er voor komen.

Door onderwijs aan te bieden in godsdienst en geestelijke stromingen, komen kinderen tot identiteitsontwikkeling. De dialoog met de ander is van groot belang om tot identiteitsontwikkeling te komen. Naast de dialoog en de rol van de leerkracht, zijn vieringen ook erg belangrijk. Door vieringen wordt er betekenis verleent, doordat je uiting geeft aan bepaalde rituelen, ervaringen, verhalen en muziek.

De twee grootste godsdiensten, het hindoeïsme en het boeddhisme, zijn in Nepal nauw met elkaar verweven. Enkele kenmerken van het hindoeïsme zijn de dharma, het vermijden van de 6 verleidingen, moksha, tolerantie, respecteren van ouderen en heilig behandelen van al het leven. Enkele kenmerken van het boeddhisme zijn vrijgevigheid, ethische discipline, geduld, inspanning, meditatieve concentratie, wijsheid en de 10 niet-deugdzaamheden.

Binnen het hindoeïsme zijn er veel feestdagen en vieringen met meestal het doel om de goden te aanbidden. De feestdagen worden per regio of per familie op een verschillende manier gevierd. De achterliggende gedachte voor de verschillende feesten en vieringen zijn hetzelfde: de overwinning van het goede op het kwade en het herstellen van dharma. Het boeddhisme kent ook zijn eigen feesten, waarbij belangrijke gebeurtenissen uit het leven van Boeddha worden herdacht.

Om een antwoord te geven op de hoofdvraag is er onderzocht wat we van het hindoeïsme, het boeddhisme en andere godsdiensten terugzien in de cultuur, de visie van T. Secondary School op onderwijs in godsdienst en geestelijke stromingen en in de normen en waarden van de school. Daarnaast is er gekeken naar de vormgeving van activiteiten rond godsdienst en geestelijke stromingen en er is onderzocht welke kenmerken we van godsdiensten terugzien bij de leerlingen van de school.

Wanneer we kijken naar zowel de cultuur en het hindoeïsme, dan is het respect hebben voor ouderen en tolerantie van verschillende godsdiensten een veel voorkomend begrip. In Nepal kom je veel van het hindoeïsme tegen wanneer we kijken naar de hoeveelheid hindoeïstische feesten en tempels die je tegenkomt in het land en de hoeveelheid mensen die rondlopen met een hindoeïstische thiika op hun voorhoofd. Wanneer we kijken naar het boeddhisme en de Nepalese cultuur dan komen de begrippen vrijgevigheid en meditatie beide voor in zowel de cultuur als het geloof. Je komt veel boeddhistische stupa's tegen in Nepal en men groet elkaar met de handpalmen tegen elkaar aan. Deze manier van groeten komt uit het boeddhisme.

T. Secondary School staat net als een groot deel van de Nepalese scholen vrij van een godsdienst. Toch beschrijft de directeur in zijn visie op onderwijs dat hij het erg belangrijk vindt dat kinderen morele lessen halen uit de verschillende godsdiensten en dat kinderen de ruimte krijgen verschillende godsdiensten te ontdekken. Vervolgens kunnen kinderen zelf een keuze maken of ze wel of niet in een bepaalde godsdienst geloven. Om kinderen hierbij te helpen biedt de school tijdens het vak Social Studies lessen aan waarbij objectief wordt gekeken naar de verschillende godsdiensten in de wereld.

Wanneer we kijken naar de regels van de school, dan is het dragen van een uniform verplicht. Ook moeten de kinderen respect tonen naar de leerkrachten en de kinderen moeten de leerkracht begroeten met de handpalmen tegen elkaar. Het tonen van respect naar ouderen, of in dit geval de leerkrachten, is in het hindoeïsme erg belangrijk. Daarnaast is het begroeten van anderen met de handpalmen tegen elkaar een teken van respect naar anderen en is een kernwaarde van het boeddhisme.

Er vinden geen rituelen en vieringen plaats op de scholen. Wel worden de verschillende feesten aangekondigd, zodat de kinderen er weet van hebben. Enkele leerlingen van de school geven aan wel een godsdienst te volgen en enkele leerlingen geven aan niet een godsdienst te volgen. Wat opvalt is dat alle leerlingen wel een tempel thuis hebben en hier allen gebruik van maken. Ook geven bijna alle leerlingen aan te mediteren. Het hindoeïsme en het boeddhisme komt dus wel voor onder de leerlingen.

Godsdienst en geestelijke stromingen komen dus wel voor op de school en dit wordt op een dusdanige manier aangeboden, waardoor het passend is bij de visie van de school. Hoewel er een gelijke verdeling op de school voor komt van zowel gelovigen als niet gelovigen, komen er kenmerken van het hindoeïsme en het boeddhisme voor in de Nepalese cultuur en de regels en afspraken van de school. De school biedt kennis over verschillende godsdiensten aan en de school biedt ruimte voor kinderen om zelf na te denken over het geloof. Hierdoor wordt er ruimte gecreëerd voor de identiteitsontwikkeling van de kinderen.

Hoofdstuk 1: Inleiding

De kwaliteit van het onderwijs in Nepal laat veel te wensen over. In Nepal is geen beroepsopleiding nodig om voor de klas te mogen staan. Hierdoor hebben veel leraren geen onderwijskundige achtergrond. Het aantal leerlingen per klas is vaak te hoog en meestal is er een groot gebrek aan leermiddelen. In Nepal ligt de focus voor het lesgeven vooral op het overdragen van kennis en de reproductie door de kinderen. De leraar vertelt iets zonder hier een context aan te verbinden en de leerlingen moeten het onthouden. Volgens Stichting TEACH (z.j.) moeten Nepalese scholen zich gaan richten op zelfontplooiing en identiteitsontwikkeling, om het oude patroon te doorbreken.

Volgens Stichting Multicultureel Opleiden (z.j.) is identiteitsontwikkeling de ontwikkeling die gedurende het hele leven plaatsvindt, vanaf het moment dat een kind een onderscheid maakt tussen zichzelf en de buitenwereld. Vanaf dit moment probeer je antwoord te geven op de vraag 'wie ben ik en wat past bij mij?' Het antwoord op deze vraag zal continu veranderen, omdat het wordt beïnvloed door de verschillende culturen om je heen. In Nederland stimuleren wij de identiteitsontwikkeling bij kinderen door o.a. les te geven in godsdienst en geestelijke stromingen. Omdat er geen lessen worden gegeven over godsdienst en geestelijke stromingen in Nepal, ben ik erg benieuwd of er toch factoren van de verschillende godsdiensten terug te zien zijn in het Nepalese onderwijs.

Van februari tot juni 2017 zal ik stage lopen bij T. Secondary School. Dit is een privéschool in de stad P. met het motto "rise up and build". De school heeft 730 leerlingen en 56 leraren. Er worden verschillende vakken gegeven, zoals wiskunde, taal en biologie. Godsdienst en cultuureducatie komen niet als specifieke vakken voor.

Het doel van dit onderzoek is het in kaart brengen van de godsdienstige factoren binnen het Nepalese onderwijs. Om dit doel te bereiken zal eerst de theorie worden geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verschillende godsdiensten die voor komen in Nepal. Vervolgens zal er op T. Secondary School moeten worden onderzocht welke verschillende godsdiensten er voor komen en hoe de school godsdienstonderwijs vormgeeft.

De hoofdvraag voor dit onderzoek is als volgt beschreven:

- Hoe wordt het onderwijs rond godsdienst en geestelijke stromingen vormgegeven binnen het Nepalese onderwijs? De deelvragen

De deelvragen voor dit onderzoek zijn als volgt beschreven:

- I. Welke kenmerken van het hindoeïsme en het boeddhisme zien we terug in de Nepalese cultuur?
- II. Wat is de visie van de school op godsdienstonderwijs en geestelijke stromingen?
- III. Welke normen en waarden vanuit de school komen overeen met de kernwaarden van het hindoeïsme en het boeddhisme
- IV. Hoe geeft de school vorm aan activiteiten rond het hindoeïsme en boeddhisme, zoals rituelen en vieringen?
- V. Welke kenmerken van het hindoeïsme en het boeddhisme zien we terug bij de leerlingen van de school?

Nadat ik antwoorden heb gekregen op de onderzoeksvragen, hoop ik dat een andere student van een Nederlandse PABO een onderzoek gaat starten naar identiteitsontwikkeling. De resultaten die voortkomen uit het onderzoek naar de factoren van de verschillende godsdiensten zijn een stap in de

richting van identiteitsontwikkeling, omdat godsdiensten invloed kunnen hebben op de identiteitsontwikkeling van kinderen.

Hoofdstuk 2: theoretisch kader

Identiteitsontwikkeling door godsdienst en geestelijke stromingen

Door onderwijs aan te bieden in godsdienst en geestelijke stromingen, komen kinderen tot identiteitsontwikkeling. Er zijn meerdere theorieën over hoe je godsdienst en geestelijke stromingen in het basisonderwijs kunt aanbieden. Bruintjes (2011, par 1.1.1) geeft aan dat de dialoog met de ander van groot belang is om tot identiteitsontwikkeling te komen. De dialoog met de ander geeft ruimte om het eigen geloof of geloof van de ander te herzien, te beoordelen en te interpreteren. Hierdoor wordt het kind bewust van wat zijn of haar mening is, wat erbij hem of haar past en om tot religieuze weerbaarheid te komen. Met religieuze weerbaarheid wordt het zelf kritisch kunnen kijken naar je eigen en andermans geloof bedoeld. Het vereist enige kennis van andere religies en levensbeschouwingen om met elkaar in gesprek te kunnen gaan over eigen religieus gevoel en opvattingen. Vakken als taal, rekenen en spelling zijn gericht op feiten, maar godsdienst en geestelijke stromingen bevatten feiten waar je zelf een mening over kunt hebben.

Wanneer je onderwijs in godsdienst en geestelijke stromingen aanbiedt, moet de leraar een bepaalde rol aannemen:

Levensbeschouwelijke vorming is erop gericht verhalen uit verschillende levensbeschouwelijke tradities en verhalen van kinderen op elkaar te betrekken. De rol van de leraar is de verhalen uit de verschillende tradities zo levendig mogelijk te vertalen naar de leefwereld van de kinderen, hierbij de ruimte te geven aan hun persoonlijke verhalen en de onderlinge dialoog en op deze manier vragen bij kinderen te ontlokken. (Rigg & Van den Berg, 2008, p. 78)

Naast de dialoog en de rol van de leerkracht, zijn vieringen ook erg belangrijk. Van den Berg (2007, par. 8.2) geeft aan dat je door vieringen betekenis verleent, doordat je uiting geeft aan bepaalde rituelen, ervaringen, verhalen en muziek. Iets vieren doe je altijd samen en door vieringen schep je een band met de mensen om je heen. Je leert elkaar op een andere manier kennen. Daarnaast ontwikkelen personen hun eigen identiteit doordat ze met hun creativiteit, muzikaliteit en expressiviteit uitdrukking geven aan wat er in hun omgaat. Vieringen bieden de mogelijkheid om emoties tot uitdrukking te brengen en te delen, waardoor kinderen een relatie leggen tussen hun eigen vragen en ervaringen en die van anderen.

Godsdienst in Nepal

Volgens Peterse & Petri (2012, pag. 65-70) heeft Nepal een verwarrende religieuze situatie. De twee grootste godsdiensten, het hindoeïsme en het boeddhisme, zijn in Nepal nauw met elkaar verweven. Hindoes en boeddhisten bezoeken elkaars tempels en feesten. Veel Nepalezen hangen zelfs beide godsdiensten aan. Het bestaan van ontelbare goden en godinnen maakt het beeld nog ingewikkelder. Ieder dorp en elke kaste heeft zijn eigen goden, die door het uitvoeren van bepaalde rituelen worden aanbeden. De twee verschillende religieuze groeperingen gaan vriendschappelijk met elkaar om. Godsdiensttwisten komen in Nepal zelden voor. Om deze goede verstandhouding te bewaren zijn bekeringsacties bij de wet verboden.

Hindoeïsme

Normen en waarden van het hindoeïsme

Srinivasan (2011, p. 43) geeft aan dat een hindoe vier persoonlijke doelen in zijn leven heeft die hij in de loop van zijn leven moet bereiken. Eén van die doelen is het dharma. Dharma eist dat elk persoon zijn plicht vervuld. Wat die plicht is, verschilt per levensfase en dit bepaalt welke rol jij als persoon

hebt. Een hindoe weet wat zijn plicht is door met anderen om te gaan en te praten, de geschiedenis te bestuderen en de heilige hindoeïstische teksten te lezen. Hindoes gebruiken dharma niet alleen als richtlijn voor hun leven, maar ook om kinderen op te voeden. Bij deze plicht hoort ook het vermijden van de zes verleidingen: lust en verlangen naar materiaal bezit (kama), woede (krodha), hebzucht (lobha), waandenkbeelden door onrealistische gehechtheid (moha), egoïstische trots (mada) en jaloezie (matsarya).

Door je te houden aan je plicht (dharma), zal je het doel van je leven bereiken (moksha). Hoewel dharma mensen persoonlijk aanspreekt, vloeien ook een aantal waarden uit het dharma die voor elke hindoe geldt. Srinivasan (2011, p. 50) benoemt drie kernwaarden die representatief zijn voor een grotere groep waarden. De eerste kernwaarde is tolerantie. De hindoeïstische denkwijze is doordrenkt van het idee dat andere manieren van het leven die in wezen naar hetzelfde doel leiden, misschien wel net zo goed zijn. De volgende kernwaarde is het respecteren van ouderen. Ouderen worden bijvoorbeeld door jong en oud begroet met de handpalmen tegen elkaar en een buiging van het hoofd. Ook is het gebruikelijk om opzij te stappen voor ouderen. De laatste kernwaarde staat voor het heilig behandelen van al het leven. Hindoes groeien op met de les dat elk en ieder levend wezen deel uitmaakt van de schepping. Het aanbidden van of respect tonen aan bijvoorbeeld bomen, de oogst, apen, vee en zelfs slangen is gebruikelijk voor hindoes.

Rituelen en feesten uit het hindoeïsme

Volgens Narayanan (2004, p. 22) geloven hindoes in verschillende vormen van het goddelijke. Er is één god, maar deze god heeft zich verdeeld in ontelbare gedaantes, zoals goden, halfgoden en dieren. Een hindoe kan één specifieke gedaante of meerdere gedaantes van deze god aanbidden. Voor elke gedaante zijn andere rituelen gepast. Toch kent het hindoeïsme volgens Jansma (2010, p. 137) enkele rituelen die beschreven staan in de Veda's, de verhalen en lessen die aangeboden zijn aan de mens door de goden zelf. Door de loop van de tijd is men de Veda's gaan zien als een reeks van handelingen die tot resultaat zouden moeten hebben dat de goden de mensen horen en hen helpen met het vervullen van de wensen van de mens. Achter elk ritueel schuilt een diepere betekenis met kennis die degene die deze betekenis begrijpt in zijn of haar ontwikkeling vooruit kan helpen.

Deze rituelen vinden dagelijks op verschillende locaties plaats. Srinivasan (2011, p. 215) geeft aan dat hindoes door middel van het uitvoeren van een ritueel een hogere macht aanbidden. Het is gebruikelijk om dit thuis te doen of bij een tempel. Deze rituelen kunnen eenvoudig, maar ook uitgebreid zijn. Tijdens een eenvoudig ritueel thuis staat iemand (met zijn gezin) voor een altaar, steekt een wierrookstokje aan bij het altaar (van de vereerde god) en noemt een paar gebedsmantra's. Tijdens een uitgebreid ritueel worden allerlei voorwerpen gebruikt met een symbolische betekenis en daarbij volgen meerdere voorgeschreven stappen. Bij tempels worden goden aanbeden bij zonsopkomst, middaguur en bij zonsondergang. Er zijn bij tempels speciale dagen voor het aanbidden van individuele goden.

Binnen het hindoeïsme zijn er veel feestdagen en vieringen met meestal het doel om de goden te aanbidden. De feestdagen worden per regio of per familie op een verschillende manier gevierd, maar volgens Srinivasan (2011, p. 247) is de achterliggende gedachte voor de verschillende feesten en vieringen hetzelfde: de overwinning van het goede op het kwade en het herstellen van dharma. Bij de vieringen horen verschillende religieuze rituelen.

Boeddhisme

Normen en waarden van het boeddhisme

Binnen het boeddhisme wordt er geen god aanbeden. Men volgt wel de leer van Boeddha. Boeddha laat mensen zien hoe je zou moeten leven om, net als bij het hindoeïsme, tot verlichting te kunnen komen. Het boeddhisme bestaat uit meerdere stromingen waarbij het mahayana en het theravada de belangrijkste zijn volgens Landaw, Bodian & Bühnemann (2012, p. 87). Beide stromingen geven aan dat je door vrijgevigheid, ethische discipline, geduld, inspanning, meditatieve concentratie en wijsheid tot verlichting kunnen komen. De theravada-stroming voegt hier nog enkele volmaaktheden aan toe. Voor deze stroming zijn waarheidsgetrouwheid, afstand doen, liefhebbende vriendelijkheid en gelijkmoedigheid de volmaaktheden waar een persoon over moet beschikken om verlicht te worden. Beide stromingen kennen 10 niet-deugdzame daden: doden, stelen, seksueel wangedrag, liegen, tweedracht zaaiende taal gebruiken, hardvochtige taal uitslaan (schelden), roddelen, begeren, vijandige gevoelens koesteren en verkeerde opvattingen aanhangen.

Rituelen en feesten uit het boeddhisme

Landaw, Bodian & Bühnemann (2012, p. 143) zien mediteren als een van de belangrijkste rituelen uit het boeddhisme. Boeddhisten zien meditatie als manier om tot inzichten te komen over wat het juiste is om te doen en iedere stroming kent verschillende (meditatieve)oefeningen. Ook zie je veel boeddhisten een buiging maken voor een altaar of bij een begroeting, waarmee een boeddhist aangeeft niet op zichzelf, maar op de ander gericht te zijn. Het boeddhisme kent ook zijn eigen feesten, waarbij belangrijke gebeurtenissen uit het leven van Boeddha worden herdacht. Boeddhisten brengen op deze dagen vaak offers en geschenken naar tempels of kloosters, met het doel Boeddha te vereren. Per stroming kunnen de feesten van elkaar afwijken, maar ook binnen het boeddhisme hebben de feesten dezelfde functie.

Hoofdstuk 3: methode

Participanten

Als eerst wordt er een interview gehouden met de directeur van de school, directeur G. De directeur kan een duidelijk beeld schetsen van de visie van de school op godsdienstonderwijs en geestelijke stromingen. Daarnaast kan de directeur benoemen welke gemeenschappelijke normen en waarden er zijn binnen de school en welke activiteiten als vieringen en rituelen er plaats vinden op de school. Ook kan de directeur beschrijven hoe de Nepalese cultuur eruitziet.

Vervolgens wordt er een interview gehouden met een docent Engels (leerkracht S), een bovenbouw-docent sociale studies (leerkracht M) en een onderbouw-docent sociale studies (leerkracht B). Deze docenten kunnen een beeld schetsen van de Nepalese cultuur, de gemeenschappelijke normen en waarden binnen de school en de activiteiten rond godsdienst en geestelijke stromingen die plaatsvinden op de school. Er is gekozen voor twee leerkrachten sociale studies, omdat binnen dit vak zowel de cultuur van Nepal als de godsdiensten in Nepal worden besproken.

Ook worden er zeven leerlingen geïnterviewd en gevraagd naar de Nepalese cultuur en de ervaringen met het hindoeïsme, het boeddhisme of andere godsdiensten.

Als laatst wordt er een vragenlijst ingevuld door de Nederlandse stagiairs, stagiair J. en stagiair P., die lesgeven op de T. Secondary school. De stagiairs kunnen objectief beschrijven wat ze zien op de school en hierbij een vergelijking maken met godsdienstonderwijs en geestelijke stromingen binnen het Nederlandse onderwijs.

Onderzoeksinstrumenten

Om tot antwoorden te komen op de deelvragen, moeten er verschillende vragen worden gesteld aan de directeur, de leerkrachten en de leerlingen. De gestelde vragen hebben eventueel extra uitleg nodig, omdat de directeur, de leerkrachten en de leerlingen de vragen niet volledig zullen begrijpen door cultuurverschillen of onduidelijk taalgebruik. Om deze reden en door papierschaarste in Nepal, is er gekozen voor het voeren van een interview met de directeur, de leerkrachten en de leerlingen in plaats van een vragenlijst of enquête. Er is gekozen voor een vragenlijst voor de stagiairs, omdat de vragen die worden gesteld geen uitleg nodig hebben.

Hulshof (2007) geeft aan dat een interview uit verschillende fasen moet bestaan en geeft hier enkele tips bij. Een interview begint met de voorbereiding. Het doel van je interview is het verkrijgen van nieuwe informatie. Probeer als interviewer zo veel mogelijk informatie over het onderwerp op te zoeken en bereid vragen voor waarvan je het antwoord nog niet weet. Tijdens de voorbereiding kun je het best alvast enkele hoofdvragen opschrijven, feitenmateriaal noteren die van pas kunnen komen bij confrontaties en het noteren van formuleringen waarbij de juiste woordkeus van belang is. Begin het interview niet direct met een vraag maar met een inleiding. Denk aan het benoemen van het gespreksonderwerp, de beschikbare tijd, het doel, waarom deze persoon waarvoor het interview gebruikt zal worden. Omdat de sfeer tijdens een interview vaak niet meteen ontspannen is, moet je het interview niet meteen beginnen met te moeilijke vragen. Voorkom aan het begin ook de waaromvragen, want hiervoor moet de geïnterviewde te veel voor nadenken.

Nadat je een hoofdvraag hebt gesteld, zal je hier antwoord op krijgen. Vervolgens stel je enkele vervolgvragen die het antwoord op de hoofdvraag verduidelijkt. Vervolgens vat je de informatie samen en daarna ga je door naar de volgende hoofdvraag. Tijdens de afsluiting vraag jezelf af of het gestelde doel behaald is. Vervolgens sluit je het interview af met een samenvatting of conclusie.

Volgens Peterse & Petri (2012, pag. 65-70) heeft Nepal een verwarrende religieuze situatie. De twee grootste godsdiensten, het hindoeïsme en het boeddhisme, zijn in Nepal nauw met elkaar verweven. Hindoes en boeddhisten bezoeken elkaars tempels en feesten. Veel Nepalezen hangen zelfs beide godsdiensten aan. Om deze reden begin ik het interview met vragen over de persoon zelf en de cultuur waar de persoon in leeft. Omdat cultuur en godsdienst vaak met elkaar verweven zijn en omdat men hier in Nepal niet specifiek praat over een godsdienst, maar meer over de cultuur, worden er zowel vragen gesteld over de cultuur als de godsdienst. Srinivasan (2011, p. 50) benoemt drie kernwaarden die representatief zijn voor een grotere groep waarden voor hindoes. De eerste kernwaarde is tolerantie. De volgende kernwaarde is het respecteren van ouderen. De laatste kernwaarde staat voor het heilig behandelen van al het leven.

Srinivasan (2011, p. 215) geeft aan dat hindoes door middel van het uitvoeren van een ritueel een hogere macht aanbidden. Het is gebruikelijk om dit thuis te doen of bij een tempel. Deze rituelen kunnen eenvoudig, maar ook uitgebreid zijn. Landaw, Bodian & Bühnemann (2012, p. 143) zien mediteren als een van de belangrijkste rituelen uit het boeddhisme. Boeddhisten zien meditatie als manier om tot inzichten te komen over wat het juiste is om te doen en iedere stroming kent verschillende (meditatieve) oefeningen. De vragen die hieruit zijn ontstaan vind je in figuur 8.

Srinivasan (2011, p. 43) geeft aan dat een hindoe vier persoonlijke doelen in zijn leven heeft die hij in de loop van zijn leven moet bereiken. Eén van die doelen is het dharma. Dharma eist dat elk persoon zijn plicht vervuld. Wat die plicht is, verschilt per levensfase en dit bepaalt welke rol jij als persoon hebt. Een hindoe weet wat zijn plicht is door met anderen om te gaan en te praten, de geschiedenis te bestuderen en de heilige hindoeïstische teksten te lezen. Hindoes gebruiken dharma niet alleen als richtlijn voor hun leven, maar ook om kinderen op te voeden. Bij deze plicht hoort ook het vermijden van de zes verleidingen.

Volgens Landaw, Bodian & Bühnemann (2012, p. 87) geven de mahayana en theravada-stromingen beide aan dat je door vrijgevigheid, ethische discipline, geduld, inspanning, meditatieve concentratie en wijsheid tot verlichting kunnen komen. De theravada-stroming voegt hier nog enkele volmaaktheden aan toe. Voor deze stroming zijn waarheidsgetrouwheid, afstand doen, liefhebbende vriendelijkheid en gelijkmoedigheid de volmaaktheden waar een persoon over moet beschikken om verlicht te worden. Beide stromingen kennen 10 niet-deugdzame daden.

De zes verleidingen van het hindoeïsme, de genoemde deugdzame en niet-deugdzame daden van het boeddhisme worden vergeleken met de regels en afspraken van de school en de afspraken die thuis met de leerlingen worden gemaakt. De vragen die hieruit zijn ontstaan vind je in figuur 9.

Zie figuur 1 voor de lijst met hoofdvragen voor de interviews met de directeur en de leerkrachten. Zie figuur 2 voor de lijst met hoofdvragen voor de interviews met de leerlingen en zie figuur 3 voor de vragenlijst met vragen die worden gesteld aan de stagiairs.

Procedure

De interviews met de directeur en leerkrachten zijn gelijk en vooraf het interview wordt benoemd hoelang het interview gaat duren en welke onderdelen er aan bod komen. Het interview zal 20 tot 30 minuten gaan duren en bestaat uit twee delen. Het eerste deel bevat vragen over de persoon zelf en de cultuur waar de persoon in leeft. Het doel van deze vragen is een beeld schetsen van de cultuur waar de persoon in leeft en de relatie met het boeddhisme en hindoeïsme. Het tweede deel van het interview bevat vragen over de visie van de school op het geven van onderwijs rond geestelijke stromingen en godsdienst. Ook heb ik enkele vragen over de normen en waarden van de school en de vieringen die voorkomen op de school. Nadat een vraag wordt gesteld, geeft de directeur of

leerkracht antwoord en wordt er door de interviewer eventueel enkele vervolgvragen gesteld om het antwoord op de hoofdvraag te verhelderen.

Voordat het interview met een leerling wordt gehouden, wordt er eerst besproken hoelang het interview zal duren en welke onderdelen er aan bod zullen komen. Het interview zal 20 minuten gaan duren. De vragen die worden gesteld gaan over de persoon zelf. Ik stel enkele vragen over de thuissituatie en over school. Nadat een vraag wordt gesteld, geeft de leerling antwoord en wordt er door de interviewer eventueel enkele vervolgvragen gesteld om het antwoord op de hoofdvraag te verhelderen.

De vragenlijst voor de stagiairs worden opgestuurd en de stagiairs wordt gevraagd de vragenlijst voor 1 maart 2017 ingevuld terug te sturen. De vragen in de vragenlijst zijn genummerd en de stagiairs kunnen hun antwoorden onder de vraag schrijven.

Analyse

De verkregen informatie tijdens de interviews met de directeur en de leerkrachten worden samengevoegd en beschreven in hoofdstuk 4. De verkregen informatie tijdens de interviews met de leerlingen worden samengevoegd en beschreven in hoofdstuk 4. Vervolgens worden de antwoorden uit de vragenlijst beschreven en de antwoorden van de stagiairs wordt met elkaar vergeleken en beschreven in hoofdstuk 4.

Hoofdstuk 4: resultaten

Interview directeur en leerkrachten

Directeur G. geeft aan dat binnen de Nepalese cultuur de familie erg belangrijk is. Ook geeft hij aan dat veel Nepalezen hindoeïstisch zijn. De kenmerken van de Nepalese cultuur die overeenkomen met de directeur, zijn de rituelen die worden uitgevoerd wanneer iemand in de familie komt te overlijden. Hij geeft aan dat hij niet geloofd in een bepaalde religie, maar geeft aan het belangrijk te vinden dat mensen een religie volgen. Hij geeft aan veel lessen te halen uit andere religies. Hij vertelt dat hij steeds meer jongeren in Nepal een geloof ziet volgen in plaats van dat de jongeren er ook echt in geloven.

De directeur benoemd dat de leerlingen op school uniformen moeten dragen, omdat iedereen gelijk is en discriminatie verdwijnt. De school staat vrij van geloof. Er staat een tempel in de school voor de leerlingen die hun God willen eren, maar dit is niet verplicht. Er worden geen feestdagen gevierd op school, wel wordt er met kinderen gepraat over de festivals, om de kinderen te informeren. Er wordt op de school wel gebeden, maar dit gebed is niet gericht op een God, maar op de mensen om hen heen. De tekst die wordt uitgesproken komt wel uit de Bhagavad Gita (hindoeïstische tekst). De verhalen van andere geloven komen voor in de methoden en de literatuur die wordt aangeboden in de schoolbibliotheek. Ook worden de verschillende godsdiensten besproken tijdens de lessen van Sociale Studies.

Leerkracht S. geeft aan dat veel Nepalezen zowel hindoeïstisch als boeddhistisch zijn. Zij is zelf hindoe, maar gelooft dat alle godsdiensten waar kunnen zijn. Op de school worden de verschillende godsdiensten besproken tijdens het vak Sociale Studies. Volgens leerkracht S zijn de meeste kinderen op de school hindoe. Er wordt één feest op de school gevierd rondom het hindoeïstische geloof en dat is Puja, het feest van de godin van de wijsheid, Saraswati.

Leerkracht M. benoemd dat de Nepalese cultuur gericht is op de verschillende kasten. Er zijn ongeveer 120 verschillende kasten bekend in Nepal en godsdiensten als het christendom en de islam vallen ook onder een eigen kaste. Daarnaast wonen er in Nepal veel verschillende bevolkingsgroepen. Hij vindt het zelf heel erg belangrijk om respect te hebben voor zijn ouders, te geloven in God en een positieve uitstraling te hebben. Je moet de weg volgen van je (voor)ouders en dit respecteren. Hij geeft aan uit verschillende geloven lessen te halen. Tijdens het vak Sociale Studies wordt er met kinderen gepraat over de verschillende godsdiensten en de festivals. Er wordt op een objectieve manier gekeken naar de verschillende godsdiensten. Tijdens dit vak vinden geen rituelen plaats. Wel delen de leerlingen hun ervaringen met godsdiensten met elkaar.

Leerkracht B. vertelt dat Nepal verschillende kasten kent. Het hindoeïsme en het boeddhisme zijn de twee meest bekende godsdiensten in Nepal. Het is binnen de Nepalese cultuur erg belangrijk om je ouders te respecteren. Volgens leerkracht B moet je als Nepalees gastvrij zijn naar gasten. Binnen de school zijn de meeste kinderen hindoeïstisch en sommigen zijn boeddhistisch. De festivals worden niet gevierd op school, wel is er een tempel op de school.

Zie figuur 4 voor de aantekeningen die zijn gemaakt tijdens de interviews met de leerkrachten.

Interview leerlingen

Leerling 1, 2 en 3 geloven niet in een god, maar geven aan wel hindoe te zijn. Leerling 4 en 5 geven beide aan dat ze het hindoeïsme volgen, maar er niet per se in geloven. Ze zien het meer als morele lessen. Leerling 6 en 7 geloven beide in meerdere goden. Alle leerlingen geven aan een kleine tempel thuis te hebben met daarin foto's van verschillende Goden. Leerling 1, 4, 5 en 6 geven aan eens in de zoveel tijd een grote tempel te bezoeken op de verschillende goden te eren door bloemen bij de

tempels te leggen en de goden een thiika (rode stip) te geven. Leerling 1, 2, 3, 5, 6 en 7 geven aan te mediteren om het hoofd leeg te maken. Dit wordt minimaal 1 keer per week gedaan. Leerling 1 moet van zijn ouders netjes spreken tegen ouderen. Leerling 2 moet van zijn ouders respect hebben voor andere geloven. Leerling 5 mag niet schelden van haar ouders.

Zie figuur 5 voor de aantekeningen die zijn gemaakt tijdens de interviews met de leerkrachten.

Vragenlijst stagiairs

Stagiair P. noemt het hindoeïsme en boeddhisme, het gastvrij zijn naar ouderen en gasten en het twee keer per dag eten van Dal Bhat als kenmerken voor de Nepalese cultuur. Volgens hem wordt de God Shiva als erg belangrijk gezien. De god Ganesha zie je ook vaak voor komen. De goden Vishnu en Brahman zie je weinig voor komen in Nepal. Hij geeft aan dat weinig mensen in Nepal geloven in reïncarnatie. Wel lopen er veel mensen rond met een thiika (rode stip) op hun voorhoofd. Volgens stagiair P. zijn er veel mensen die gebruik maken van meditatie om hun hoofd leeg te maken. Dit is niet direct verbonden met het boeddhisme. Het groeten met handpalmen tegen elkaar doet iedereen hier in Nepal. Vaak met een kleine, korte buiging. Hij geeft aan dat je in Nepal boeddhistische monniken ziet rondlopen, vooral in Kathmandu, maar dit zijn er niet veel. In Nepal kom je veel stupa's tegen. Dit zijn koepelvormige gebouwen waarvan wordt gezegd dat er een deel van de boeddha in zit. Voor Nepalezen worden deze gebouwen als heilig gezien.

Over de T. Secondary School geeft stagiair P aan dat het dragen van een uniform, het gedag zeggen tegen de leerkrachten met de handpalmen tegen elkaar en respect hebben voor de leerkracht regels en afspraken zijn binnen de school. Volgens stagiair P. is er op de school een tempel met daarin een beeld van de godin Saraswati. Ook hangen er afbeeldingen van Ganesha, Vishnu en Shiva. Binnen de school wordt er niet gesproken over moksha en dharma. De verhalen van Krishna komen voor in de methode van Engels en er wordt objectief lesgegeven over het hindoeïsme bij social studies. Ook benoemt stagiair P. dat er een afbeelding van Boeddha in de tempel van Saraswati hangt. De kinderen groeten de leerkrachten met de handpalmen tegen elkaar, wat volgens stagiair P. gezien kan worden als een kenmerk van het boeddhisme. Ook geeft hij aan dat verhalen van Boeddha voor komen in de methode van Engels en er wordt objectief lesgegeven over het boeddhisme bij social studies.

Stagiair J. geeft aan dat de Nepalese cultuur bestaat uit meerdere uiteenlopende aspecten. Een kenmerk die stagiair J. veel terug ziet komen is de vriendelijkheid van de Nepalezen. Daarnaast geeft zij aan dat familie ook erg belangrijk is voor de Nepalezen. In Nepal is het normaal dat je je hele leven bij je familie blijft wonen. Als laatste noemt zij het geloof en de overtuigingen als een groot kenmerk van de Nepalese cultuur. Je ziet veel terugkomen van het hindoeïsme en het boeddhisme. Zo vinden er 366 festivals plaats per jaar in Nepal. Ook zie je veel beelden en kleine tempels en zie je veel mensen met een thiika (rode stip) rondlopen. De letters van het land Nepal staan voor "never ending peace and love" en stagiair J. geeft aan dat deze mantra erg belangrijk is voor de Nepalezen.

Volgens stagiair J. zijn er enkele regels en afspraken op de school. De leerlingen moeten een uniform dragen, de leerkrachten worden aangesproken met de titel 'sir' of 'miss' en je gaat staan als een leerkracht binnen komt. Stagiair geeft aan enkele aspecten van het hindoeïsme en het boeddhisme terug te zien op de school. Op het schoolplein staat een tempel voor de God Saraswati. De leerlingen krijgen vrij op de belangrijkste feestdagen en enkele leerkrachten en leerlingen lopen rond met een thiika (rode stip). Leerkrachten en leerlingen groeten elkaar met de handpalmen tegen elkaar aan.

Zie figuur 6 voor de vragenlijsten ingevuld door de stagiairs.

Hoofdstuk 5: conclusie en discussie

Conclusie deelvragen

Deelvraag I: Welke kenmerken van het hindoeïsme en het boeddhisme zien we terug in de Nepalese cultuur?

Volgens Srinivasan (2011, p. 215) is het respect hebben voor ouderen en je eigen ouders een kenmerk van het hindoeïsme. Directeur G., leerkracht M. en leerkracht B. benoemen dat respect hebben voor ouderen erg belangrijk is voor Nepalezen. Ook stagiair P. geeft aan dat respect naar ouderen erg belangrijk wordt gevonden door de Nepalezen. Een ander kenmerk van het hindoeïsme is tolerantie. De hindoeïstische denkwijze is doordrenkt van het idee dat andere manieren van het leven die in wezen naar hetzelfde doel leiden, misschien wel net zo goed zijn. Hoewel directeur G. en leerkracht S. aangeven dat de meeste inwoners van Nepal hindoeïstisch zijn, benoemen zij ook dat ze geloven dat alle godsdiensten waar kunnen zijn. Daarnaast geeft Leerkracht M. aan dat er voor elke godsdienst ook een eigen kaste is en geven directeur G. en leerkracht M. aan levenslessen te halen uit de verschillende godsdiensten. Dit zijn allerlei tekenen van tolerantie binnen de Nepalese cultuur. De stagiairs benoemen niets over tolerantie binnen de Nepalese cultuur. Stagiair J. noemt liefde en vrede als twee belangrijke punten voor de Nepalese cultuur. Het tonen van liefde en vrede kan worden gezien als een weg om de 6 verleidingen te vermijden. Tijdens de interviews is er niet gesproken over moksha, dharma en het heilig behandelen van al het leven.

Stagiair P. benoemt veel beelden en afbeeldingen van de goden Shiva en Ganesha te zien in Nepal. Hoewel reïncarnatie een begrip is uit het hindoeïsme, zijn er in Nepal weinig mensen die volgens stagiair P. in reïncarnatie geloven. Stagiair J. geeft ook aan veel dingen terug te zien van het hindoeïsme in de Nepalese cultuur. Binnen het hindoeïsme zijn er veel feestdagen en vieringen met meestal het doel om de goden te aanbidden. Zo vinden er 366 festivals plaats per jaar in Nepal. Ook zie je veel beelden en kleine tempels en zie je veel mensen met een thiika (rode stip) rondlopen.

Volgens Landaw, Bodian & Bühnemann (2012, p. 87) zijn vrijgevigheid, ethische discipline, geduld, inspanning, meditatieve concentratie, wijsheid en de 10 niet-deugdzame daden kenmerken van het boeddhisme. Het boeddhisme kent ook zijn eigen feesten, waarbij belangrijke gebeurtenissen uit het leven van Boeddha worden herdacht. Vrijgevigheid zie je in de Nepalese cultuur terugkomen. Volgens leerkracht B. en stagiair P. is het voor de Nepalezen belangrijk om gastvrij te zijn naar gasten en ouderen. Volgens stagiair P. zijn er in Nepal veel mensen die gebruik maken van meditatie om hun hoofd leeg te maken. Het groeten met handpalmen tegen elkaar doet iedereen hier in Nepal. Vaak met een kleine, korte buiging. In Nepal kom je veel stupa's tegen. Dit zijn koepelvormige gebouwen waarvan wordt gezegd dat er een deel van de boeddha in zit. Voor Nepalezen worden deze gebouwen als heilig gezien. Dit zijn alle kenmerken van het boeddhisme die voorkomen in de Nepalese cultuur. Geen van de geïnterviewden hebben aangegeven boeddhistisch te zijn. Ethische discipline, geduld, inspanning en wijsheid zijn niet besproken tijdens de interviews. Ook werd er niet gesproken over de boeddhistische feesten tijdens de interviews en in de vragenlijsten.

Deelvraag II: Wat is de visie van de school op godsdienstonderwijs en geestelijke stromingen?

Tijdens het interview heeft de directeur aangegeven dat de school vrij staat van geloof. Toch zien we enkele dingen van het hindoeïstische en boeddhistische geloof terugkomen in het Nepalese onderwijs op de T. Secondary School. Zo staat er volgens de directeur en de stagiairs een tempel in de school voor de leerlingen die hun god of goden willen eren, verhalen uit verschillende godsdiensten komen voor in de methoden en in de schoolbibliotheek. Volgens de directeur, leerkracht M., leerkracht S. en stagiair P. wordt er wel lesgegeven over godsdiensten en geestelijke

stromingen, maar het doel hiervan is kennisoverdracht. Leerkracht M. geeft aan tijdens zijn lessen over godsdienst en geestelijke stromingen ook te praten met de kinderen over de ervaringen die ze hebben met andere godsdiensten. Er wordt op school een hindoeïstisch gebed uitgesproken door alle kinderen, maar dit gebed is niet gericht naar een god.

Deelvraag III: Welke normen en waarden vanuit de school komen overeen met de kernwaarden van het hindoeïsme en het boeddhisme.

Wanneer we kijken naar de regels van de school, dan is het dragen van een uniform volgens de directeur en de stagiairs verplicht. Ook moeten de kinderen respect tonen naar de leerkrachten en de kinderen moeten de leerkracht begroeten met de handpalmen tegen elkaar. Het tonen van respect naar ouderen, of in dit geval de leerkrachten, is in het hindoeïsme erg belangrijk. Daarnaast is het begroeten van anderen met de handpalmen tegen elkaar een teken van respect naar anderen en is een kernwaarde van het boeddhisme. Verder zijn er geen geschreven regels of afspraken op de school die te maken hebben met dharma, moksha, de zes verleidingen, de kernwaarden en de 10 niet-deugdzame daden van het boeddhisme.

Deelvraag IV: Hoe geeft de school vorm aan activiteiten rond het hindoeïsme en boeddhisme, zoals rituelen en vieringen?

Volgens Srinivasan (2011, p. 247) kent het hindoeïsme verschillende vieringen. De achterliggende gedachte voor de verschillende feesten en vieringen zijn hetzelfde: de overwinning van het goede op het kwade en het herstellen van dharma. Landaw, Bodian & Bühnemann (2012, p. 143) zien mediteren als een van de belangrijkste rituelen uit het boeddhisme. Het boeddhisme kent ook zijn eigen feesten, waarbij belangrijke gebeurtenissen uit het leven van Boeddha worden herdacht. Volgens de leerkrachten en de stagiairs vinden er geen rituelen en vieringen plaats op de scholen. Wel geeft leerkracht M. aan dat de verschillende feesten worden aangekondigd, zodat de kinderen er weet van hebben. Leerkracht S. geeft aan dat het feest Puja wel wordt gevierd op school. Volgens directeur G. wordt er op school een hindoeïstisch gebed uitgesproken door alle kinderen, maar dit gebed is niet gericht naar een god.

Deelvraag V: Welke kenmerken van het hindoeïsme en het boeddhisme zien we terug bij de leerlingen van de school?

Leerling 4 en 5 geven beide aan dat ze het hindoeïsme volgen, maar er niet per se in geloven. Ze zien het meer als morele lessen en geloven dat andere godsdiensten ook waar kunnen zijn. Dit komt overeen met wat Srinivasan (2011, p. 50) tolerantie noemt. Daarnaast geven alle leerlingen aan thuis een kleine tempel te hebben. Volgens Srinivasan (2011, p. 50) is het gebruikelijk dat hindoes een tempel thuis hebben om daar d.m.v. rituelen de goden te aanbidden. Ook geven leerling 1, 4, 5 en 6 aan eens in de zoveel tijd een grote tempel te bezoeken om ook daar de goden te aanbidden. Dit zijn enkele kenmerken van het hindoeïsme die voorkomen bij de leerlingen van T. Secondary School.

Een kenmerk van het boeddhisme die bij de leerlingen voorkomen is het mediteren. Leerling 1, 2, 3, 5, 6 en 7 geven aan te mediteren om het hoofd leeg te maken. De ouders van leerling 1 en 5 verwachten van de kinderen dat ze respect hebben voor ouderen, wat ook een kenmerk is van het hindoeïsme.

Conclusie hoofdvraag

Hoofdvraag 1: Hoe wordt het onderwijs rond godsdienst en geestelijke stromingen vormgegeven binnen het Nepalese onderwijs?

Om een antwoord te geven op de hoofdvraag is er onderzocht wat we van het hindoeïsme, het boeddhisme en andere godsdiensten terugzien in de cultuur, de visie van T. Secondary School op onderwijs in godsdienst en geestelijke stromingen en in de normen en waarden van de school. Daarnaast is er gekeken naar de vormgeving van activiteiten rond godsdienst en geestelijke stromingen en er is onderzocht welke kenmerken we van godsdiensten terugzien bij de leerlingen van de school.

Wanneer we kijken naar zowel de cultuur en het hindoeïsme, dan is het respect hebben voor ouderen en tolerantie van verschillende godsdiensten een veel voorkomend begrip. In Nepal kom je veel van het hindoeïsme tegen wanneer we kijken naar de hoeveelheid hindoeïstische feesten en tempels die je tegenkomt in het land en de hoeveelheid mensen die rondlopen met een hindoeïstische thiika op hun voorhoofd. Wanneer we kijken naar het boeddhisme en de Nepalese cultuur dan komen de begrippen vrijgevigheid en meditatie beide voor in zowel de cultuur als het geloof. Je komt veel boeddhistische stupa's tegen in Nepal en men groet elkaar met de handpalmen tegen elkaar aan. Deze manier van groeten komt uit het boeddhisme.

T. Secondary School staat net als een groot deel van de Nepalese scholen vrij van een godsdienst. Toch beschrijft de directeur in zijn visie op onderwijs dat hij het erg belangrijk vindt dat kinderen morele lessen halen uit de verschillende godsdiensten en dat kinderen de ruimte krijgen verschillende godsdiensten te ontdekken. Vervolgens kunnen kinderen zelf een keuze maken of ze wel of niet in een bepaalde godsdienst geloven. Om kinderen hierbij te helpen biedt de school tijdens het vak Social Studies lessen aan waarbij objectief wordt gekeken naar de verschillende godsdiensten in de wereld.

Wanneer we kijken naar de regels van de school, dan is het dragen van een uniform verplicht. Ook moeten de kinderen respect tonen naar de leerkrachten en de kinderen moeten de leerkracht begroeten met de handpalmen tegen elkaar. Het tonen van respect naar ouderen, of in dit geval de leerkrachten, is in het hindoeïsme erg belangrijk. Daarnaast is het begroeten van anderen met de handpalmen tegen elkaar een teken van respect naar anderen en is een kernwaarde van het boeddhisme.

Er vinden geen rituelen en vieringen plaats op de scholen. Wel worden de verschillende feesten aangekondigd, zodat de kinderen er weet van hebben. Enkele leerlingen van de school geven aan wel een godsdienst te volgen en enkele leerlingen geven aan niet een godsdienst te volgen. Wat opvalt is dat alle leerlingen wel een tempel thuis hebben en hier allen gebruik van maken. Ook geven bijna alle leerlingen aan te mediteren. Het hindoeïsme en het boeddhisme komt dus wel voor onder de leerlingen.

Godsdienst en geestelijke stromingen komen dus wel voor op de school en dit wordt op een dusdanige manier aangeboden, waardoor het passend is bij de visie van de school. Hoewel er een gelijke verdeling op de school voorkomt van zowel gelovigen als niet gelovigen, komen er kenmerken van het hindoeïsme en het boeddhisme voor in de Nepalese cultuur en de regels en afspraken van de school. De school biedt kennis over verschillende godsdiensten aan en de school biedt ruimte voor kinderen om zelf na te denken over het geloof. Hierdoor wordt er ruimte gecreëerd voor de identiteitsontwikkeling van de kinderen.

Discussie onderzoeksverslag

Dit verslag is geschreven vanuit een zandloperstructuur. Het doel van dit onderzoek was informatie verzamelen om in een volgend onderzoek te kunnen kijken naar het stimuleren van identiteitsontwikkeling van kinderen in Nepal. Om informatie te verzamelen ben ik begonnen met een onderzoek naar de theorie, vervolgens hebben wij verschillende onderzoeksinstrumenten ontworpen. Er is gebruik gemaakt van de verschillende onderzoeksinstrumenten en daar is een analyse en conclusie uitgekomen. (Van Wijk, Hendrickx en Van Pappelendam, z.j.)

Tijdens het onderzoek naar de theorie hebben we eerst beschreven wat identiteitsontwikkeling in het onderwijs betekent. Vervolgens is er onder het kopje 'identiteitsontwikkeling in het basisonderwijs' ook een voorbeeld beschreven vanuit de vakdidactiek. Ook onder het kopje 'identiteitsontwikkeling door godsdienst en geestelijke stromingen' worden enkele voorbeelden van vakdidactiek benoemd. Hier wordt verder in het verslag geen gebruik meer van gemaakt. In een volgend onderzoek zullen wij alleen theorie beschrijven waar later in het verslag weer gebruik van wordt gemaakt. Naast de genoemde voorbeelden in het theoretisch kader, worden ook de godsdiensten in Nepal beschreven en wordt er beschreven wat het hindoeïsme en het boeddhisme inhoudt. Deze beschrijvingen van de godsdiensten en de bijhorende theorie worden meerdere keren in het verslag teruggehaald om de onderzoeksinstrumenten, de analyses en de conclusies theoretisch te onderbouwen. Dit is een goed voorbeeld van hoe wij een onderzoek in de toekomst zouden willen opbouwen.

Bij de onderzoeksinstrumenten worden de participanten beschreven. De antwoorden die de leerkrachten zullen geven op de gestelde vragen zullen voor de verschillende leerkrachten ongeveer hetzelfde zijn. Het interviewen van vijf docenten moet voldoende zijn geweest om een goed beeld te kunnen krijgen van de situatie op de school. Ook zijn er zeven leerlingen geïnterviewd en worden onder andere bevraagd naar hun meningen over verschillende godsdiensten. Er zijn meer dan 700 leerlingen op de school en in dit onderzoek wordt ervan uitgegaan dat zeven leerlingen ongeveer dezelfde antwoorden zouden geven als die 700 leerlingen. Om een goed beeld te krijgen van de werkelijkheid, zouden er meer leerlingen kunnen worden geïnterviewd.

Door de uitgevoerde interviews en de gemaakte vragenlijsten voor de stagiairs is er veel informatie verzameld. Wel was het mogelijk om hier nog meer informatie uit te halen door vragen te stellen die gebaseerd waren op de theorie. Zo had de interviewer meer vragen kunnen stellen over moksha, dharma en het heilig behandelen van al het leven. In de conclusie kan niet worden beschreven of deze begrippen wel of niet voorkomen in de Nepalese cultuur of op de school. Ook wordt er soms een uitspraak gedaan in de conclusie die niet op feiten zijn gebaseerd, maar op een aanname. Zo wordt in de conclusie vermeld dat het tonen van liefde en vrede kan worden gezien als een weg om de 6 verleidingen te vermijden, maar geen van de participanten heeft dit zo benoemd.

Aanbevelingen voor de praktijk en vervolgonderzoek

Het onderwijs in Nepal is gericht op kennisoverdracht en weinig gericht op het kind zelf. Ook de lessen over godsdiensten zijn gericht op kennisoverdracht. De school zou zich meer op het kind en het welzijn van het kind kunnen focussen door zich meer te richten op de identiteitsontwikkeling van kinderen. Het is erg belangrijk dat kinderen weten wie ze zijn en wat er bij hen past. De school biedt daarnaast wel de ruimte voor de kinderen om te geloven waar ze in willen geloven. Een vervolgonderzoek naar het stimuleren van identiteitsontwikkeling van kinderen in Nepal zal T. Secondary School en andere scholen in Nepal helpen zich meer te kunnen richten op het kind en het welzijn van het kind. En misschien kan er dan in de toekomst een onderwijsswitch worden gemaakt waarbij het onderwijs meer gericht is op het kind als individu in plaats van de resultaten van het kind.

Literatuurlijst

Bruintjes, A.J. (2011). De vergroting van de religieuze weerbaarheid van leerlingen op basisscholen in een religieus diverse klas. UVA: MA Religiestudies: Religie in de moderne wereld.

Hulshof, M. (2007). Leren interviewen. Groningen: Wolters-Noordhoff

Landaw, J., Bodian, S., Bühnemann, G. (2012). Buddhism voor dummies. Amsterdam: Pearson.

Narayanan, V. (2004). Hindoeïsme. Kerkdriel: Librero b.v

Peterse, L., Petri, J. (2012). Nepal. Haarlem: Gottmer Uitgevers Groep BV.

Rigg, E.M. & B. v.d. Berg (2008). Identiteit ontwikkel je samen. Utrecht: Marnix Academie

Srinivasan, M. (2012). Hindoeïsme voor dummies. Amsterdam: Pearson.

Wijk, van R., Hendrickx, S., Pappelendam, van L. (z.j.) Op 13-03-2017 ontleend aan <http://practicumav.nl/onderzoeken/onderzoeksverslag.html>

Bijlagen

Figuur 1

Interview directeur en leerkrachten T. Secondary School.

Het interview zal 20 tot 30 minuten gaan duren en bestaat uit twee delen. Het eerste deel bevat vragen over de persoon zelf en de cultuur waar de persoon in leeft. Het doel van deze vragen is een beeld schetsen van de cultuur waar de persoon in leeft en de relatie met het boeddhisme en hindoeïsme. Het tweede deel van het interview bevat vragen over de visie van de school op het geven van onderwijs rond geestelijke stromingen en godsdienst. Ook heb ik enkele vragen over de normen en waarden van de school en de vieringen die voor komen op de school.

Deel 1 Persoonlijk

Vraag 1: Hoe zou u de Nepalese cultuur omschrijven?

How would you describe the Nepalese culture?

Vraag 2: Welke kenmerken van de Nepalese cultuur komen overeen met uzelf?

What features of the Nepalese culture are matching with you as a person?

Vraag 3: Wanneer we kijken naar godsdienst, waar gelooft u dan in?

When we look at religion, can you tell me something about your religion or what you believe?

Deel 2 Onderwijs

Vraag 1: Welke regels of afspraken komen er voor op de school?

What rules or agreements do you have at this school?

Vraag 2: Wat is de visie van de school op het onderwijs in godsdiensten? Welke kennis brengen jullie over aan de kinderen en op welke manier?

What is the vision of the school when we look at education in religions and about religions?

Vraag 3: Welke activiteiten die te maken hebben met godsdienst komen er voor op school en hoe krijgen deze vorm? Denk aan rituelen, verhalen en vieringen.

What kind of activities around religion do you have at this school? Like rituals, stories and celebrations?

Afsluiting Interview

Aandachtspunten: Nadat je een hoofdvraag hebt gesteld, zul je hier antwoord op krijgen. Vervolgens stel je enkele vervolgvragen die het antwoord op de hoofdvraag verduidelijkt. Vervolgens vat je de informatie samen en daarna ga je door naar de volgende hoofdvraag.

Figuur 2

Interview leerlingen T. Secondary School.

Het interview zal 20 minuten gaan duren. Het doel van dit gesprek is een beeld krijgen van de Nepalese cultuur. De vragen die worden gesteld gaan over de persoon zelf. Ik stel enkele vragen over thuis en over school.

- Vraag 1: Geloof je in een god en kan je mij wat vertellen over de god waar jij in gelooft?
- Vraag 2: Als ik bij jullie thuis zou komen, wat zie ik dan terug van de god in jullie kamer?
- Vraag 3: Ga je weleens naar een tempel en kun je mij vertellen wat je daar dan doet?
- Vraag 4: Mediteer je weleens op school of thuis?
- Vraag 5: Welke dingen mag je absoluut niet doen van je ouders?

Afsluiting Interview

Aandachtspunten: Nadat je een hoofdvraag hebt gesteld, zul je hier antwoord op krijgen. Vervolgens stel je enkele vervolgvragen die het antwoord op de hoofdvraag verduidelijkt. Vervolgens vat je de informatie samen en daarna ga je door naar de volgende hoofdvraag.

Figuur 3

Vragenlijst Pascal Tiemens en Jeanine Gerards (participerende observatie)

Deze vragenlijst is gemaakt op 23 december 2016 en zal door twee stagiairs die stage lopen op de T. Secondary school worden ingevuld voor week 9. De volgende onderwerpen komen voor in deze vragenlijst: de Nepalese cultuur, kenmerken van godsdienst en geestelijke stromingen in het Nepalese onderwijs, vieringen in het Nepalese onderwijs, rituelen in het Nepalese onderwijs en normen en waarden van de school.

De Nepalese cultuur

1. Wat zijn volgens jou kenmerken van de Nepalese cultuur?

2. Welke kenmerken van het hindoeïsme zie je terug in de Nepalese cultuur? Denk aan verering van verschillende goden, dharma, moksha, uiterlijke kenmerken, tempels, feesten, rituelen, symbolen.
3. Welke kenmerken van het boeddhisme zie je terug in de Nepalese cultuur? Denk aan meditatie, groeten met handpalmen tegen elkaar aan, uiterlijke kenmerken, tempels, feesten, rituelen, symbolen.

Normen en waarden van de school

4. Welke regels en/of afspraken komen er voor op de school?

Godsdienst en geestelijke stromingen in het Nepalese onderwijs

5. Welke kenmerken van het hindoeïsme zijn terug te zien in het onderwijs op de T. Secondary school? Denk aan verering van verschillende goden, dharma, moksha, uiterlijke kenmerken, tempels, feesten, rituelen, symbolen.
6. Welke kenmerken van het boeddhisme zijn terug te zien in het onderwijs op de T. Secondary school? Denk aan meditatie, groeten met handpalmen tegen elkaar aan, uiterlijke kenmerken, tempels, feesten, rituelen, symbolen.

Figuur 4

Aantekeningen gemaakt tijdens de interviews met leerkrachten

Interview directeur en leerkrachten T. Secondary School.

Naam: Leerkracht G.

Het interview zal 20 tot 30 minuten gaan duren en bestaat uit twee delen. Het eerste deel bevat vragen over de persoon zelf en de cultuur waar de persoon in leeft. Het doel van deze vragen is een beeld schetsen van de cultuur waar de persoon in leeft en de relatie met het boeddhisme en hindoeïsme. Het tweede deel van het interview bevat vragen over de visie van de school op het geven van onderwijs rond geestelijke stromingen en godsdienst. Ook heb ik enkele vragen over de normen en waarden van de school en de vieringen die voor komen op de school.

Deel 1 Persoonlijk

Vraag 1: Hoe zou u de Nepalese cultuur omschrijven?

How would you describe the Nepalese culture?

Jongens zijn erg belangrijk in de cultuur. De familie is ook erg belangrijk. Jongens zijn zelfs zo erg belangrijk. Eerder was Nepal een hindoeïstisch land. Er worden veel feesten gehouden in Nepal. Sommige kasten hebben hun eigen feesten.

Vraag 2: Welke kenmerken van de Nepalese cultuur komen overeen met uzelf?

What features of the Nepalese culture are matching with you as a person?

Wanneer iemand dood gaat , de familie neemt dan voor 30 dagen rust in een huisje sorrow. Volgens hem hoeft dit niet zo lang te duren. Hij vind het wel heel belangrijk dat er met de families tijd is. Ook de slachtingen vind hij naar. Hij voelt dan pijn.

Vraag 3: Wanneer we kijken naar godsdienst, waar gelooft u dan in?

When we look at religion, can you tell me something about your religion or what you believe?

In het geloof volgen is heel belangirjk voor hem, hij haalt de lessen eruit, maar hij gelooft niet in alle verhalen. De nieuwere generaties beginnen meer te volgen dan te geloven.

Deel 2 Onderwijs

Vraag 1: Welke regels of afspraken komen er voor op de school?

What rules or agreements do you have at this school?

Er zijn vier investeerders in de school. Alles is door henzelf gemaakt. De kinderen in de onderbouw hebbben nog niet zo veel regels. Ze moeten in schooluniform komen. De school werkt meer childfriendly. Kinderen mogen niet geslagen worden. Wanneer kinderen. Mobieltjes zijn niet allowed, eten is niet allowed. In het land zijn er veel verschillen, wij willen met de unifromen laten zien dat iederen gelijk is. Ze wilen eht discrimeren weglaten. They have schooldairies. Schoon blijven.

Vraag 2: Wat is de visie van de school op het onderwijs in godsdiensten? Welke kennis brengen jullie over aan de kinderen en op welke manier?

What is the vision of the school when we look at education in religions and about religions?

Er zijn scholen hier in Nepal die gericht zijn op geloof. De school staat vrij van geloof. Er staat een tempel in de school, maar ze zijn niet verplicht. De tempel is gericht op Saraswati. Tijdens de feestdagen wordt er wel wat wensen naar elkaar gemaakt, Tijdens het holifeest. Het is om de kinderne te informeren over de festivals.

Vraag 3: Welke activiteiten die te maken hebben met godsdienst komen er voor op school en hoe krijgen deze vorm? Denk aan rituelen, verhalen en vieringen.

What kind of activities around religion do you have at this school? Like rituals, stories and celebrations?

De kinderen bidden in de ochtend. May all beings be happy, may all things be healthy, may all have the well thought of others, may nobody suffer in any ways. Ze bidden meer voor de mensen, humanity. Deze tekst komt uit het sanskriet, bagavad gita. Veel geloven hebben veel moral lessons. Tegenwoordig door de media horen de kinderen veel verhalen via de media en van de ouders. Soms komen de verhalen van andere geloven voor in de methodes, maar ook de literatuur die de kinderen lezen. Ook het christendom en de islam komen hierin voor. Tijdens social studies krijgen de kinderen les over andere godsdiensten. De hoofdstukken zijn verdeeld over de verschillende godsdiensten.

Interview directeur en leerkrachten T. Secondary School.

Naam: Leerkacht B

Het interview zal 20 tot 30 minuten gaan duren en bestaat uit twee delen. Het eerste deel bevat vragen over de persoon zelf en de cultuur waar de persoon in leeft. Het doel van deze vragen is een beeld schetsen van de cultuur waar de persoon in leeft en de relatie met het boeddhisme en hindoeïsme. Het tweede deel van het interview bevat vragen over de visie van de school op het geven van onderwijs rond geestelijke stromingen en godsdienst. Ook heb ik enkele vragen over de normen en waarden van de school en de vieringen die voor komen op de school.

Deel 1 Persoonlijk

Vraag 1: Hoe zou u de Nepalese cultuur omschrijven?

How would you describe the Nepalese culture?

Verschillende kastes met verschillende rituals, hindoeïsm en boeddhism.
Verschillende feesten vieren. We have to have respect voor ouderen. Hospitality to guests. Ouders en gasten zijn als goden.

Vraag 2: Welke kenmerken van de Nepalese cultuur komen overeen met uzelf?

What features of the Nepalese culture are matching with you as a person?

Vraag 3: Wanneer we kijken naar godsdienst, waar gelooft u dan in?

When we look at religion, can you tell me something about your religion or what you believe?

Hindoeïsme, volgt het hindoeïsme, zodat ze de goede weg kan volgen. Het leert je verschillende dingen in het leven.

Deel 2 Onderwijs

Vraag 1: Welke regels of afspraken komen er voor op de school?

What rules or agreements do you have at this school?

Respect and agree to teachers, je best doen.

Vraag 2: Wat is de visie van de school op het onderwijs in godsdiensten? Welke kennis brengen jullie over aan de kinderen en op welke manier?

What is the vision of the school when we look at education in religions and about religions?

Meeste kinderen volgens hindoeïsme en boeddhisme. Symbol of knowledge bij de tempel, saraswati. Festivals komen niet voor op school.

Vraag 3: Welke activiteiten die te maken hebben met godsdienst komen er voor op school en hoe krijgen deze vorm? Denk aan rituelen, verhalen en vieringen.

What kind of activities around religion do you have at this school? Like rituals, stories and celebrations?

Zingen van de liedjes en het gebed. Faligupoornima, hetzelfde als Holi.

Interview directeur en leerkrachten T. Secondary School.

Naam: Leerkracht M

Het interview zal 20 tot 30 minuten gaan duren en bestaat uit twee delen. Het eerste deel bevat vragen over de persoon zelf en de cultuur waar de persoon in leeft. Het doel van deze vragen is een beeld schetsen van de cultuur waar de persoon in leeft en de relatie met het boeddhisme en hindoeïsme. Het tweede deel van het interview bevat vragen over de visie van de school op het geven van onderwijs rond geestelijke stromingen en godsdienst. Ook heb ik enkele vragen over de normen en waarden van de school en de vieringen die voor komen op de school.

Deel 1 Persoonlijk

Vraag 1: Hoe zou u de Nepalese cultuur omschrijven?

How would you describe the Nepalese culture?

Based on traditional believes. Gericht op de verschillende kastes. Ook het christendom en islam vallen onder deze kastes, ongeveer 120 kastes. Nepal is erg verdeeld over verschillende levensgroepen met elk hun eigen gewoontes.

Vraag 2: Welke kenmerken van de Nepalese cultuur komen overeen met uzelf?

What features of the Nepalese culture are matching with you as a person?

Respecting parents, believing in God, positieve attitude. Having time with family is really important in most groups, ook bij hem. Volg de weg van je voorouders en respecteer dit.

Vraag 3: Wanneer we kijken naar godsdienst, waar gelooft u dan in?

When we look at religion, can you tell me something about your religion or what you believe?

Hindoe, help poor people of mensen die in problemen zitten. Luisterd naar de lessen die God hem leert en de boeken. Hij geeft aan dat hij niet strict naar een geloof toe gaat. Hij haalt de goede dingen uit elk geloof. Hij heeft ook boeken gelezen zoals de bijbel.

Deel 2 Onderwijs

Vraag 1: Welke regels of afspraken komen er voor op de school?

What rules or agreements do you have at this school?

Discipline, respect their teachers, homework maken. De kinderen moeten deelnemen aan extra classes as sport en muziek.

Vraag 2: Wat is de visie van de school op het onderwijs in godsdiensten? Welke kennis brengen jullie over aan de kinderen en op welke manier?

What is the vision of the school when we look at education in religions and about religions?

Praten over festivals in de klas. De boeken worden scientificaly proven bekeken, niet blindly volgen wat er wordt gezegd in oude boeken,

Vraag 3: Welke activiteiten die te maken hebben met godsdienst komen er voor op school en hoe krijgen deze vorm? Denk aan rituelen, verhalen en vieringen.

What kind of activities around religion do you have at this school? Like rituals, stories and celebrations?

Delen van experiences maar geen rituelen of verhalen die per se verteld worden.

Interview directeur en leerkrachten T. Secondary School.

Naam: Leerkracht S

Het interview zal 20 tot 30 minuten gaan duren en bestaat uit twee delen. Het eerste deel bevat vragen over de persoon zelf en de cultuur waar de persoon in leeft. Het doel van deze vragen is een beeld schetsen van de cultuur waar de persoon in leeft en de relatie met het boeddhisme en hindoeïsme. Het tweede deel van het interview bevat vragen over de visie van de school op het geven van onderwijs rond geestelijke stromingen en godsdienst. Ook heb ik enkele vragen over de normen en waarden van de school en de vieringen die voor komen op de school.

Deel 1 Persoonlijk

Vraag 1: Hoe zou u de Nepalese cultuur omschrijven?

How would you describe the Nepalese culture?

Vraag 2: Welke kenmerken van de Nepalese cultuur komen overeen met uzelf?

What features of the Nepalese culture are matching with you as a person?

Vraag 3: Wanneer we kijken naar godsdienst, waar gelooft u dan in?

When we look at religion, can you tell me something about your religion or what you believe?

Ze is hindoe, maar gelooft in alle godsdiensten. Ze geeft aan niet in reïncarnatie te geloven.

Deel 2 Onderwijs

Vraag 1: Welke regels of afspraken komen er voor op de school?

What rules or agreements do you have at this school?

Ze moeten respect tonen, en ze moeten in het engels praten. Uniform dragen. Homework.

- Vraag 2: Wat is de visie van de school op het onderwijs in godsdiensten? Welke kennis brengen jullie over aan de kinderen en op welke manier?
- What is the vision of the school when we look at education in religions and about religions?
- Ze maken gebruik van social studies. Ze geven les over culturen, het land, religie.
- Vraag 3: Welke activiteiten die te maken hebben met godsdienst komen er voor op school en hoe krijgen deze vorm? Denk aan rituelen, verhalen en vieringen.
- What kind of activities around religion do you have at this school? Like rituals, stories and celebrations?
- De meeste mensen zijn hier hindoe. Tijdens de hindoe festivals zijn de scholen gesloten. Er is een feest dat wordt gevierd op school en dat is puja. Waarbij de goddess of education.

Figuur 6

Aantekeningen bij de interviews met leerlingen.

Interview leerlingen T. Secondary School.

Het interview zal 20 minuten gaan duren. Het doel van dit gesprek is een beeld krijgen van de Nepalese cultuur. De vragen die worden gesteld gaan over de persoon zelf. Ik stel enkele vragen over thuis en over school.

- Vraag 2: Als ik bij jullie thuis zou komen, wat zie ik dan terug van de god in jullie kamer?
- Vraag 3: Ga je weleens naar een tempel en kun je mij vertellen wat je daar dan doet?
- Vraag 4: Mediteer je weleens op school of thuis?
- Vraag 5: Welke dingen mag je absoluut niet doen van je ouders?

leerling 1

1. No religion, ik ben hindoe, raised up as a hindu, toen ben ik naar school gegaan en it doesn't make any sense. Wanneer ik naar een tempel ga bid ik.
2. Foto's van de goden, small temple
3. Once a week, different items to give tot he gods, like colours and coconuts.
4. Yoga, to feel fit and to clear my mind.
5. Politely speaking to my parents, niet liegen tegen mijn ouders.

leerling 2

1. Don't believe god.
2. Foto's van god en een kleine temple. Moeder gelooft wel, vader niet.
3. Alleen voor fun

4. Ik maak gebruik van meditatie voor de examens of wanneer ik in trouble ben. Clear my mind.
5. Respect other religions, not having bad friends.

leerling 3

1. Geen geloof in god, geen idee wat er gebeurt na de dood, ouders zijn wel gelovig.
2. Thuis alleen foto's van Shiva en andere goden en een kleine temple. Moeder en vader gebruiken de tempel.
3. Wanneer ik naar een tempel ga doe ik dat meer om het te zien
4. When i don't feel very well
5. Stealing, spending money on onnodige dingen, being afraid to achieve your goals.

leerling 4

1. Ik heb god nooit gezien, dus ik denk dat het voor god alleen belangrijk is om het goede pad te volgen. Ze volgt hinduïsm.
2. Small temple, idols of god, photo frames, basil plant, god leeft in de plant. Ze geloven dat deze plant mensen kan helpen van hun ziekte af te komen.
3. Sometimes, verjaardag, festivals of speciale gebeurtenissen.
4. Geen meditatie omdat ze liever andere dingen doet om tot rust te komen.
5. Ze mag niet in de avond, geen junkfood, water drinken, not to tease your brother. Healthy.

leerling 5

1. Het is meer voor het morele effect, maar ze is wel hindoe. Ze moet geloven dat het waargebeurd is van haar geloof, maar ze weet het niet zeker.
2. Small temple, foto's van de goden, we zitten daar elke ochtend en avond met familie.
3. Tijdens vakanties bezoekt ze de tempels, worship the gods met bloemen, prey, god will fulfill our dream when we are asking them.
4. Geen meditatie op school, wanneer ze rust wil gaat ze mediteren. Dit gebeurt ongeveer 2 tot 3 keer per week.
5. Niet alleen buiten zijn, rough words, schelden.

Leerling 6

1. Hindoeïst, geloof t in god wanneer we goede dingen doen, neemt god ons naar de hemel, bij verkeerde dingen doen, komen er ook verkeerde dingen op je af. Geen reïncarnatie
2. Small temple, idols of god shiva in haar kamer.
3. Once a month naar de tempel, worship God with flower, thiika (red dot), help poor people.
4. Meditatie voor het clear my mind.
5. Alone in night, can't come with other persons, come close to river.

Leerling 7

1. Geloof in meerder goden. Geen reïncarnatie
2. Small temple, worship the god, elke ochtend, veda's ligt erbij.
3. Once a month. Ask for blessings, wishes. Prey. Eten geven aan de poor people.
4. Vrede in je hoofd, meditatie. Maakt het lichaam healthy. Gewoon op mijn kamer mediteren.

5. Going out in the night, going alone in the forest, als ik te veel tv kijk.

Figuur 7

Ingevulde vragenlijsten stagiairs

Vragenlijst stagiair J (participerende observatie)

Deze vragenlijst is gemaakt op 23 december 2016 en zal door mijzelf en een stagiair op de T. Scondary school worden ingevuld in week 13. De volgende onderwerpen komen voor in deze vragenlijst: de Nepalese cultuur, kenmerken van godsdienst en geestelijke stromingen in het Nepalese onderwijs, vieringen in het Nepalese onderwijs, rituelen in het Nepalese onderwijs en normen en waarden van de school.

De Nepalese cultuur

1. Wat zijn volgens jou kenmerken van de Nepalese cultuur?

Antwoord: De Nepalese cultuur is voor mij een aantal uiteenlopende dingen. Een belangrijk kenmerk van de Nepalese cultuur is de vriendelijkheid. Het maakt niet uit wie je bent, hoe je er uit ziet, waar je vandaan komt of wat je plannen zijn in Nepal; de mensen zijn altijd vriendelijk. Ze zijn altijd bereid je te helpen en hebben altijd het beste met je voor. Als je op straat loopt, is er bijna geen mens dat geen gedag tegen je zegt. In het begin is dit heel erg wennen om er niet gelijk rare bedoelingen achter te zoeken. Want dat hebben ze niet. Ze willen gewoon gedag zeggen en zijn blij dat je er bent.

Een ander belangrijk kenmerk van de Nepalese cultuur is familie. Je ziet hier dat mensen in grote families bij elkaar wonen. Als ik kijk naar de familie waar ik nu woon, dan is het nog best een kleine familie. Ze wonen hier met een vader (Prem), moeder (Apshara), kinderen (Api en Saipal), broer van Apshara (Sudin) en drie geadopteerde kinderen (Tara, Lali en een meisje waar ik de naam niet van weet). Als ik kijk naar de families van mijn kinderen op school, dan wonen daar vaak ook nog opa's en oma's, ooms en tantes, neefjes en nichtjes bij. Het is bijzonder om te zien hoe zo'n grote familie samen woont in een huis nog kleiner dan een gemiddeld huisje in Nederland.

Een laatste belangrijke kenmerk in de Nepalese cultuur is het geloof/overtuigingen. Ik ben zelf niet zo'n gelovig persoon, maar ik zie wel kenmerken ervan terug. Je ziet hier bijvoorbeeld heel veel mensen (zowel mannen als vrouwen) lopen met een Tika, je ziet veel kleine tempeltjes of beelden van Goden en je ziet veel gebedsvlaggetjes. Daarnaast zijn er voor de Nepalese twee woorden heel belangrijk: peace en love. De letters van Nepal staan dan ook ergens voor: Never Ending Peace And Love. Je ziet het eigenlijk aan alles dat ze ook echt voor deze woorden staan. Het is hier heel rustig, je ziet bijna geen ruzies of boze mensen, iedereen heeft respect voor elkaar en heeft het beste met je voor, iedereen laat zijn/haar liefde aan elkaar blijken. Ik vind dit erg mooi; hier kan de wereld nog wel wat van leren.

2. Welke kenmerken van het hindoeïsme zie je terug in de Nepalese cultuur? Denk aan verering van verschillende goden, dharma, moksha, uiterlijke kenmerken, tempels, feesten, rituelen, symbolen.

Antwoord: Je ziet hier redelijk veel van het hindoeïsme terug komen. In Nepal zijn er in 365 dagen 366 festivals. In elk festival wordt er wel iets gevierd, waaronder het bestaan van de goden. Op veel plekken op straat zie je beelden of kleine tempels ter verering van de goden. Daarnaast zie je dat veel mensen een tika dragen.

3. Welke kenmerken van het boeddhisme zie je terug in de Nepalese cultuur? Denk aan meditatie, groeten met handpalmen tegen elkaar aan, uiterlijke kenmerken, tempels, feesten, rituelen, symbolen.

Antwoord: Je ziet hier heel veel plekken voorbij komen waar je kan mediteren. Daarnaast groet vrijwel iedereen je hier met de handpalmen tegen elkaar. Bijzonder, want niet iedere mens die je op straat tegen komt is boeddhistisch.

Normen en waarden van de school

4. Welke regels en/of afspraken komen er voor op de school?

Antwoord: de leerlingen moeten op school een uniform dragen. Meestal is dit voor de meiden een rokje, met hoge sokken of kousen, een bloesje met stropdas en truitje en voor de mannen een pantalon met een bloesje, stropdas en trui. Op sommige dagen moeten ze echter hun 'trainingspak' aan. Daarnaast is het een regel dat je de leerkracht aanspreekt met teacher, miss of sir, je groet de leerkracht als de leerkracht binnen komt en je blijft staan totdat de leerkracht zegt dat je mag gaan zitten.

Godsdienst en geestelijke stromingen in het Nepalese onderwijs

5. Welke kenmerken van het hindoeïsme zijn terug te zien in het onderwijs op de T. Secondary school? Denk aan verering van verschillende goden, dharma, moksha, uiterlijke kenmerken, tempels, feesten, rituelen, symbolen.

Antwoord: op het schoolplein van T. staat een tempel om de God Saraswati te vereren.

Daarnaast zijn de leerlingen vrij op de belangrijke feestdagen. Ook op school lopen leerkrachten en kinderen rond met een tika. Wat je bij veel meisjes ook ziet is een neuspiercing.

6. Welke kenmerken van het boeddhisme zijn terug te zien in het onderwijs op de T. Secondary school? Denk aan meditatie, groeten met handpalmen tegen elkaar aan, uiterlijke kenmerken, tempels, feesten, rituelen, symbolen.

Antwoord: iedereen die je tegenkomt op school, groet jou met de handpalmen tegen elkaar.

Vragenlijst stagiair P (participerende observatie)

Deze vragenlijst is gemaakt op 23 december 2016 en zal door mijzelf en een stagiair op de T. Secondary school worden ingevuld in week 13. De volgende onderwerpen komen voor in deze vragenlijst: de Nepalese cultuur, kenmerken van godsdienst en geestelijke stromingen in het Nepalese onderwijs, vieringen in het Nepalese onderwijs, rituelen in het Nepalese onderwijs en normen en waarden van de school.

De Nepalese cultuur

1. Wat zijn volgens jou kenmerken van de Nepalese cultuur?

Antwoord: hindoeïsme en boeddhisme, gastvrij naar ouderen en gasten. Mensen hebben veel voor elkaar over en helpen anderen graag. Tweemaal daags eten: Dhal Bhat. Zeggen bijna nooit nee. Familie is erg belangrijk. God Shiva is erg belangrijk.

2. Welke kenmerken van het hindoeïsme zie je terug in de Nepalese cultuur? Denk aan verering van verschillende goden, dharma, moksha, uiterlijke kenmerken, tempels, feesten, rituelen, symbolen.

Antwoord: Shiva is erg belangrijk in dit land, ook zie je vaak een Ganesha terugkomen, maar goden als Vishnu en Brahman komen hier weinig voor en er wordt ook weinig over gesproken. Op de school waar wij stage lopen is de godin Sarawati wel erg belangrijk, omdat zij staat voor kennis. Over dharma en moksha wordt weinig gesproken. Weinig mensen geloven in Nepal in reïncarnatie. Je ziet veel mensen hier met een thiika (rode stip) rondlopen en je hebt veel verschillende tempels in Kathmandu en Pokhara. Er worden hier in Nepal veel hindoeïstische feesten gevierd en bijna iedereen neemt hier wel deel aan.

3. Welke kenmerken van het boeddhisme zie je terug in de Nepalese cultuur? Denk aan meditatie, groeten met handpalmen tegen elkaar aan, uiterlijke kenmerken, tempels, feesten, rituelen, symbolen.

Antwoord: veel mensen maken gebruik van meditatie om hun hoofd leeg te maken. Dit is niet direct verbonden met het boeddhisme. Het groeten met handpalmen tegen elkaar doet iedereen hier in Nepal. Vaak met een kleine, korte buiging. Je ziet in Nepal boeddhistische monniken rondlopen, vooral in Kathmandu, maar dit zijn er niet veel. In Nepal kom je veel stupa's tegen. Dit zijn koepelvormige gebouwen waarvan wordt gezegd dat er een deel van de boeddha in zit. Voor Nepalezen worden deze gebouwen als heilig gezien.

Normen en waarden van de school

4. Welke regels en/of afspraken komen er voor op de school?

Antwoord: dragen van een uniform, gedag zeggen tegen de leerkrachten met handpalmen tegen elkaar aan. Huiswerk maken en respect hebben voor de leerkracht.

Godsdienst en geestelijke stromingen in het Nepalese onderwijs

5. Welke kenmerken van het hindoeïsme zijn terug te zien in het onderwijs op de T. Secondary school? Denk aan verering van verschillende goden, dharma, moksha, uiterlijke kenmerken, tempels, feesten, rituelen, symbolen.

Antwoord: Er is een tempel met daarin een beeld van de godin Saraswati. Ook hangen er afbeeldingen van Ganesha, Vishnu en Shiva. Binnen de school wordt er niet gericht op moksha en dharma. De verhalen van Krishna komen voor in de methode van Engels en er wordt objectief lesgegeven over het hindoeïsme bij social studies.

6. Welke kenmerken van het boeddhisme zijn terug te zien in het onderwijs op de T. Secondary school? Denk aan meditatie, groeten met handpalmen tegen elkaar aan, uiterlijke kenmerken, tempels, feesten, rituelen, symbolen.
7. Antwoord: Er hangt een afbeelding van Boeddha in de tempel van Saraswati. De kinderen groeten de leerkrachten met de handpalmen tegen elkaar. De verhalen van Boeddha komen voor in de methode van Engels en er wordt objectief lesgegeven over het boeddhisme bij social studies.

Figuur 8

Vraag aan de directeur en leerkrachten:

- Hoe zou u de Nepalese cultuur omschrijven?

- Welke kenmerken van de Nepalese cultuur komen overeen met uzelf?
- Wanneer we kijken naar godsdienst, waar gelooft u dan in?

Vraag aan de leerlingen:

- Geloof je in een god en kan je mij wat vertellen over de god waar jij in gelooft?
- Als ik bij jullie thuis zou komen, wat zie ik dan terug van de god in jullie kamer?
- Ga je weleens naar een tempel en kun je mij vertellen wat je daar dan doet?
- Mediteer je weleens op school of thuis?

Vragen aan de stagiairs:

- Wat zijn volgens jou kenmerken van de Nepalese cultuur?
- Welke kenmerken van het hindoeïsme zie je terug in de Nepalese cultuur? Denk aan verering van verschillende goden, dharma, moksha, uiterlijke kenmerken, tempels, feesten, rituelen, symbolen.
- Welke kenmerken van het boeddhisme zie je terug in de Nepalese cultuur? Denk aan meditatie, groeten met handpalmen tegen elkaar aan, uiterlijke kenmerken, feesten, rituelen, symbolen.
- Welke kenmerken van het hindoeïsme zijn terug te zien in het onderwijs op de T. Secondary school? Denk aan verering van verschillende goden, dharma, moksha, uiterlijke kenmerken, tempels, feesten, rituelen, symbolen.
- Welke kenmerken van het boeddhisme zijn terug te zien in het onderwijs op de T. Secondary school? Denk aan meditatie, groeten met handpalmen tegen elkaar aan, uiterlijke kenmerken, tempels, feesten, rituelen, symbolen.

Figuur 9

Vraag aan de directeur en de leerkracht:

- Welke regels of afspraken komen er voor op de school?

Vraag aan de leerlingen:

- Welke dingen mag je absoluut niet doen van je ouders?

Vragen aan de stagiairs:

- Welke regels en/of afspraken komen er voor op de school?